

3836329 ENTM/M : สาขาวิชา: เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ; วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : พระราชดำริ / แผนแม่บท / การจัดการทรัพยากรป่าไม้

บทคัดย่อ : การศึกษาเพื่อการวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี (A STUDY ON THE FOREST RESOURCE MANAGEMENT IN HUAI SAI ROYAL DEVELOPMENT STUDY CENTRE, PHETCHABURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชาลี นาวานุเคราะห์, Ph.d., สุระ พัฒนเกียรติ, M.Sc., ลลิต ถนอมสิงห์, MBA., 137 หน้า, ISBN.974-664-253-7

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนและมาตรการในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริ และแผนแม่บททศวรรษ ปี พ.ศ. 2541-2544 และเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของทรัพยากรป่าไม้กับปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินในอดีตและการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ข้อมูลสถิติภูมิทัศน์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ นำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยพิจารณาจัดเขตพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริ แผนแม่บททศวรรษ ปี พ.ศ. 2541-2544 และการจัดการองค์การ

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินงานฟื้นฟูระบบนิเวศโดยการปลูกป่าผสมในช่วงเวลาปี พ.ศ.2534-พ.ศ.2541 พื้นที่เกษตรกรรมที่ราษฎรได้ทำการบุกรุกปลูกสับประรดได้ลดลงโดยเปลี่ยนเป็นพื้นที่ป่าปลูกผสม และป่าเบญจพรรณธรรมชาติเป็นสังคมพืชแบบป่าเบญจพรรณธรรมชาติที่มีต้นรังเด่น การแบ่งเขตความสัมพันธ์ของประเภทป่าไม้ในปี พ.ศ. 2541 แบ่งได้เป็น 3 เขต คือ 1)เขตพื้นที่ป่าเบญจพรรณธรรมชาติที่มีต้นรังเด่น 2)เขตพื้นที่ป่าปลูกผสม 3)เขตพื้นที่ป่าปลูกชนิดเดียว ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าเบญจพรรณธรรมชาติที่มีต้นรังเด่น ไม้ใหญ่ที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ รัง ไม้หนุมที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ รัง และไม้เล็กที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ กระถินยักษ์ การแบ่งชั้นความสูงตามแนวคังมีชั้นเรือนยอด 2 ชั้นเรือนยอด ลักษณะเรือนยอดปานกลางถึงกว้าง และกระจายอยู่อย่างหนาแน่น ลักษณะการกระจายความถี่ตามชั้นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเพียงอกมีลักษณะเป็นแบบ L-shape มีการทดแทนตามธรรมชาติอยู่ในขั้นดี และสามารถแบ่งหมู่ไม้ออกเป็น 2 หมู่ไม้ คือ 1.หมู่ไม้เขาเสวยกะปิ และ 2.หมู่ไม้เขากระปุก หมู่ไม้เขาทอง และหมู่ไม้เขาบ่อจิง พื้นที่ป่าปลูกผสมไม้ใหญ่ ไม้หนุม และไม้เล็กที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ กระถินยักษ์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่มีผลต่อทรัพยากรป่าไม้คือ ภูมิประเทศในด้านความสูง อุทกวิทยาในด้านลักษณะการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และปฐพีวิทยาในด้านความอุดมสมบูรณ์ดินในการเจริญเติบโตของพันธุ์ไม้ การวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้สามารถแบ่งเขตการจัดการได้ ดังนี้ 1)เขตอนุรักษ์ป่าไม้ 2)เขตฟื้นฟูสภาพป่าปลูก 3)เขตบำรุงและดูแลรักษาสภาพป่าปลูก 4)เขตพัฒนาป่าปลูกเพื่อเศรษฐกิจ 5) เขตส่งเสริมทำวนเกษตร และสามารถเสนอแผนการจัดการจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้ 9 แผน

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้เสนอความเป็นไปได้การวางแผนการจัดการ ตามแนวพระราชดำริ และแผนแม่บทปี พ.ศ. 2541-2544 ในแผนงานฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน